प्रवेश सं० ४१८६७

विषयः वेद

क्रम सं०

नाम रुद्राध्यायः

ग्रन्थकार

पत्र सं० १-१८

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ) ३५

पंक्ति सं० (पृष्ठे) ८

आकारः ७.८" × ३.७"

लिपिः देव०

आधारः कागज

संवत् १९०२

त्रि० विवरणम्

पी० एस० यू० पी०—७७ एस० सी० ई०—२६४२—५० ०००

000875

Indira Gandhi National Centre for the Arts

৪৭৮৯০

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥श्रीगणेशायनमः॥ ॐ मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पतिर्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टं यज्ञ
२ ᳫं समिमन्दधातु विश्वेदेवास इह मादयन्तामोᳫं प्रतिष्ठ॥१॥ हृदयायनमः॥ ॐ आ
बोध्यग्निः समिधा जनानां प्रतिधेनुमिवायतीमुषासम्॥ यह्वा इव प्रवयामुज्जिहानाः
प्रभानवः सिस्रते नाकमच्छ॥२॥ शिरसे स्वाहा॥ ॐ॥ मूर्द्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वा
नरमृतऽआजातमग्निम्। कविᳫं सम्राजमतिथिं जनानामासन्ना पात्रं जनयन्त देवाः
॥३॥ शिखायै वषट्॥ मर्म्माणि ते वर्म्मणा छादयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानुवस्तां॥ उरो
र्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयन्तं त्वानु देवा मदन्तु॥४॥ कवचाय हुम् विश्वतश्चक्षुरुत वि १
श्वतोमुखो विश्वतो बाहुरुत विश्वतस्पात्। सं बाहुभ्यां धमति सं पतत्रैर्द्यावाभूमी जनयन्दे

व एकः॥५॥ नेत्रत्रयाय वौषट्॥ मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु री
रिषः। मा नो वीरान्रुद्र भामिनो वधीर्हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे॥६॥ अस्त्राय फट्॥
अथ ध्यानं॥ ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसं रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशु
मृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्। पद्मासीनं समन्तात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानं विश्वाद्यं
विश्ववन्द्यं निखिलभयहरं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रं॥१॥ कर्पूरगौरं करुणावतारं संसारसारं भुजगे
न्द्रहारं॥ सदा वसन्तं हृदयारविन्दे भवं भवानीसहितं नमामि॥ हरिः ॐ गणानां त्वा गण
पतिᳫं हवामहे प्रियाणां त्वा प्रियपतिᳫं हवामहे निधीनां त्वा निधिपतिᳫं हवामहे वसो म
म। आहमजानि गर्भधमा त्वमजासि गर्भधं॥१॥ गायत्री त्रिष्टुप् जगत्यनुष्टुप्पङ्क्त्या सह

Indira Gandhi National Centre for the Arts

॥२॥ वृहस्पतिर्महाकुकुभ्रूचिभिः शम्यंतुत्वा॥ द्विपदायाश्चतुष्पदास्त्रिपदायाश्चषट्पदाः॥ वि
छंदायाश्चसच्छंदाः सूचिभिः शम्यंतुत्वा॥२॥ ओं॥ सहस्तोमाः सहछंदस ऋावृतः
सहप्रमा ऋषयः सप्तदैव्याः॥ पूर्वेषांपंथामनुदृश्यधीरा अन्वालेभिरेरथ्योनरश्मी
न्॥३॥ ॐ यज्जाग्रतोदूरमुदैतिदैवंतदुसुप्तस्यतथैवैति॥ दूरंगमंज्योतिषांज्योतिरेकंतन्मे
मनः शिवसंकल्पमस्तु॥४॥ येनकर्माण्यपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वंतिविदथेषुधीराः॥ यद
पूर्वंयक्षमंतः प्रजानांतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु॥५॥ यत्प्रज्ञानमुतचेतोधृतिश्चय
ज्ज्योतिरंतरमृतंप्रजासु यस्मान्नऋतेकिंचनकर्मक्रियतेतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु ॥२॥
॥६॥ येनेदंभूतंभुवनंभविष्यत्परिगृहीतममृतेनसर्वं॥ येनयज्ञस्तायतेसप्तहोतातन्मेम।

नः शिवसंकल्पमस्तु॥७॥ यस्मिन्नृचः सामयजूंषियस्मिन्प्रतिष्ठितारथनाभाविवाराः
॥ यस्मिंश्चित्तंसर्वमोतंप्रजानांतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु॥८॥ सुषारथिरश्वानिव
यन्मनुष्यान्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिनइव॥ हृत्प्रतिष्ठंयदजिरंजविष्ठंतन्मेमनः शि
वसंकल्पमस्तु॥९॥ शिरसेस्वाहा॥ ओंम् सहस्रशीर्षापुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात्॥ स
भूमिंसर्वतस्पृत्वात्यतिष्ठद्दशांगुलं॥१॥ पुरुषएवेदंसर्वंयद्भूतंयच्चभाव्यं॥ उतामृत
त्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति॥२॥ एतावानस्यमहिमातोज्यायांश्चपूरुषः॥ पादोस्य
विश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतंदिवि॥३॥ त्रिपादूर्ध्वउदैत्पुरुषः पादोस्येहाभवत्पुनः॥
ततोविष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशनेअभि॥४॥ ततोविराडजायतविराजोअधिपू

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥३॥ रेष॥ स जातोऽअत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः॥५॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृष
दाज्यम्। पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्राम्याश्च ये॥६॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुत ऋ
चः सामानि जज्ञिरे। छंदाꣳसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत॥७॥ तस्मादश्वाऽअ
जायंत ये के चोभयादतः॥ गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाताऽअजावयः॥८॥ तं यज्ञं ब
र्हिषि प्रोक्षन्पुरुषं जातमग्रतः॥ तेन देवाऽअयजंत साध्याऽऋषयश्च ये॥९॥ यत्पुरु
षं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन्॥ मुखं किमस्यासीत्किं बाहू किमूरू पादाऽउच्येते॥१०॥
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्बाहू राजन्यः कृतः॥ ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्याꣳ शूद्रोऽअ ॥३॥
जायत॥११॥ चंद्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्योऽअजायत॥ श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च

मुखादग्निरजायत॥१२॥ नाभ्याऽआसीदंतरिक्षꣳ शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत॥ पद्भ्यां भूमिर्दि
शः श्रोत्रात्तथा लोकाँ२ऽअकल्पयन्॥१३॥ यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत॥ वसं
तोऽस्यासीदाज्यं ग्रीष्मऽइध्मः शरद्धविः॥१४॥ सप्तास्यासन्परिधयस्त्रिः सप्त समिधः
कृताः॥ देवा यद्यज्ञं तन्वानाऽअबध्नन्पुरुषं पशुम्॥१५॥ यज्ञेन यज्ञमयजंत देवास्ता
नि धर्माणि प्रथमान्यासन्॥ ते ह नाकं महिमानः सचंत यत्र पूर्वे साध्याः संति देवाः॥१६॥
अद्भ्यः संभृतः पृथिव्यै रसाच्च विश्वकर्मणः समवर्तताग्रे॥ तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति त
न्मर्त्यस्य देवत्वमाजानमग्रे॥१७॥ वेदाहमेतं पुरुषं महांतमादित्यवर्णं तमसः परस्तात्॥
तमेव विदित्वाति मृत्युमेति नान्यः पंथा विद्यतेऽयनाय॥१८॥ प्रजापतिश्चरति गर्भेऽअं

॥४॥ न्तरजायमानो बहुधा विजायते॥ तस्य योनिं परिपश्यन्ति धीरास्तस्मिन्ह तस्थुर्भुवनानि
विश्वा॥१९॥ यो देवेभ्य ऽआतपति यो देवानां पुरोहितः॥ पूर्वो यो देवेभ्यो जातो नमो
रुचाय ब्राह्मये॥२०॥ रुचं ब्राह्मं जनयन्तो देवा ऽअग्रे तदब्रुवन् यस्त्वैवं ब्राह्मणो
विद्यात्तस्य देवा ऽअसन्वशे॥२१॥ श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यावहोरात्रे पार्श्वे नक्षत्रा
णि रूपमश्विनौ व्यात्तं॥ इष्णन्निषाणामुम्म ऽइषाण सर्वलोकम्म ऽइषाण॥२२॥ आ
ऽआशुः शिशानो वृषभो न भीमो घनाघनः क्षोभणश्चर्षणीनां॥ संक्रन्दनोनिमिषः ॥४॥
एकवीरः शतꣳ सेना ऽअजयत्साकमिन्द्रः॥१॥ संक्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना यु
त्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना॥ तदिन्द्रेण जयत तत्सहध्वं युधो नर ऽइषुहस्तेन वृष्णा॥२॥

स ऽइषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी सꣳस्रष्टा स युध ऽइन्द्रो गणेन॥ सꣳसृष्टजित्सोमपा
बाहुशर्ध्युग्रधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता॥३॥ बृहस्पते परिदीया रथेन रक्षोहामित्राँ॥ऽ
अपबाधमानः॥ प्रभञ्जन्त्सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माकमेध्यविता रथानां॥४॥
बलविज्ञाय स्थविरः प्रवीरः सहस्वान्वाजी सहमान ऽउग्रः॥ अभिवीरो ऽअभिसत्वा
सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित्॥५॥ गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्म प्रमृ
णन्तमोजसा॥ इमꣳ सजाता ऽअनुवीरयध्वमिन्द्रꣳ सखायो ऽअनु सꣳरभध्वं॥६॥ अ ए
भि गोत्राणि सहसा गाहमानो ऽदयो वीरः शतमन्युरिन्द्रः॥ दुश्च्यवनः पृतनाषाडयुध्यो
ऽस्माकꣳ सेना ऽअवतु प्रयुत्सु॥७॥ इन्द्र ऽआसान्नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः पुर ऽए

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥५॥ नुसोमः॥ देवसेना नामभिभंजती नां जयंती नां मरुतां यंतु वग्रं॥ ना इंद्रः स्वबृह्लो वरुण
स्यराज्ञः आदित्यानां मरुतां ऽऽ इंद्रं॥ महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवा
नां जयतामुदस्थात॥ ९॥ उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत्सत्त्वनां मामकानां मनांसि
॥ उद्वृत्रहन्वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतां यंतु घोषाः॥ १०॥ अस्माकमिंद्रः समृ
तेषु ध्वजेष्वस्माकं याः इषवस्ता जयंतु॥ अस्माकं वीराः उत्तरे भवंत्वस्मां २॥ उदेवाः
अवता हवेषु॥ ११॥ अमीषां चित्तं प्रतिलोभयंती गृहाणांगान्यप्वे परेहि॥ अभिप्रे
हि निर्दह हृत्सु शोकैः अंधेनामित्रास्तमसा सचंताम॥ १२॥ अवसृष्टा परापत शरव्ये ब्रह्मसंशिते॥ गच्छामित्रान्प्रपद्यस्व मामीषां कंचनोच्छिषः॥ १३॥ प्रेता जयता ॥५॥
नरः इंद्रो वः शर्म यच्छतु॥ उग्रा वः संतु बाहवोनाधृष्या यथासथ॥ १४॥ असौ यासे
नामरुतः परेषामभ्येति न ओजसा स्पर्धमाना॥ तां गूहत तमसापव्रतेन यथामी
अन्यो अन्यं न जानन्॥ १५॥ यत्र बाणाः संपतंति कुमारा विशिखा इव॥ तन्न इंद्रो बृहस्पतिरदितिः शर्म यच्छतु विश्वाहा शर्म यच्छतु॥ १६॥ मर्माणि ते वर्मणा छा
दयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानुवस्तां॥ उरोर्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयंतं त्वानु दे
वा मदंतु॥ १७॥ ॐ नमः वच्चाय हुम्॥ ओं मुञ्चामि त्वा हविषा जीवनाय कमज्ञातयक्ष्मादुत राजयक्ष्मात्॥ ग्राहिर्जग्राह यद्येतदेनं तस्या इंद्राग्नी प्रमुमुक्तमेनं
॥१॥ यदि क्षितायुर्यदि वा परेतो यदि मृत्योरंतिकं नीत एव॥ तमा हरामि निरृतेरुपस्थादस्पार्शमेनं शतशारदाय॥ २॥ सहस्राक्षेण

Indira Gandhi National Centre for the Arts

॥६॥ संसामुरुण्यं तुंजन्तु ३॥ अनुं॥ वं बेलणुपस्यं सि॥ ३॥ देव्वां न च्चु इं आगंतु ः रथें नुहरे
वच्चा॥ म च्चो॰ ज ः सभें जाले॥ तं मुजाथामं देवन्विन्नं देवानां॥ ४॥ तं मुजन्थापुबें
थांतिन्यधेनु आं जेहुनां निवाहिंवर्दःलातेदें॥ मुनीचीनं पुजनं दोहसुधुनि माभुं
जयेमुमनुमा मुन इसे॥ ५॥ अमुयं वेन झोद युद्ध श्विंनमो ज्योतिंजे गुपुरजंसोहि
माते॥ इनमुपाः संतमेलमेम्बामिमुमासमातिभीगिहंति॥ ६॥ चित्रं देवानामुर
गाइनीकं चक्षुमित्रस्य वरुणस्याग्नेः॥ आप्रा द्यावापृथिवी अंतरिक्षं सूर्य आ
त्मा जगतस्तस्थुषश्च॥ ७॥ अग्नेनुःइमिसिंइर्येनुभूतिमि आनंदः सवितार वः
रंतु॥ अपिघसं॰ बानो म त्तंआनोहिन्धं जमंदिभिपिसिमनोपा॥ ८॥ गुरुला नवं ॥८॥

वनइन्नुदगांः अभिसं॰॥ सबेनहिं इतेमुसे॥ ९॥ नुरणिनि म्पदंसंनोज्योतिमु दसिम
किमुमामांशिनेचुनेः॥ १०॥ तेतन्तं सदिनमन्याद्विश्वम्भा जन तोषिततुःसंजनाय॥ इरदं
युंबहारतः सुधरमा बाद्रा ओबा संतनुते खिमसंपे॥ ११॥ नमित्रस्य वरुणस्याभिचक्षे
महिंसुं मुगुवेत्रात सथें॥ अनुनामुंम्बुंश इलापाजोः कुसमुम्म इमिनुःसंभेदोनि॥ १२॥
बमुमहा ॐ॥ अमिसमुं वृडादिव्यमहा ॐ॥ अंहिसा॥ मृहलिं सतो माहिमा पनस्य सुदा देव महा
ॐ॥ अहिसा॥ १३॥ बडसूर्य भवसा महा ॐ॥ अमिसु आदेव महा ॐ॥ अंहिसा॥ महा देवानाम
सुर्यः पुरोहितो विभु ज्योतिरदांभ्यं॥ १४॥ आयंतः इरसेन्दुविम्बदिह सभ भइसतावृस
विजातेजनेमा नः ओजसा भति भागन्न दीधिमा॥ १५॥ अद्यादेवाः उदिता सूर्यस्य नि

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥७॥ रं हंसः पिपूतानि रंबुयान॥ तन्नो मित्रो वरुणो मामहंतामदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः
॥१६॥ आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च॥ हिरण्ययेन सविता रथेना दे
वो याति भुवनानि पश्यन्॥१७॥ ॐ नेत्रत्रयाय॥ ॐ॥ नमस्ते रुद्र मन्यव उतो त इषवे न
मः॥ बाहुभ्यामुत ते नमः॥१॥ या ते रुद्र शिवा तनूरघोरापापकाशिनी॥ तया नस्तन्वा शंत
मया गिरिशंताभि चाकशीहि॥२॥ यामिषुं गिरिशंत हस्ते बिभर्ष्यस्तवे॥ शिवां गिरित्र तां कु
रु मा हिंसीः पुरुषं जगत्॥३॥ शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छा वदामसि॥ यथा नः सर्वमि
ज्जगदयक्ष्मं सुमना असत्॥४॥ अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक्॥ अहींश्च ॥७॥
सर्वाञ्जंभयन्त्सर्वाश्च यातुधान्यः परासुव॥५॥ असौ यस्ताम्रो अरुण उत ब

भ्रुः सुमंगलः॥ ये चैनं रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोवैषां हेड ईमहे॥६॥ अ
सौ योवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः॥ उतैनं गोपा अदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्यः॥ स दृष्टो
मृडयाति नः॥७॥ नमोस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे॥ अथो ये अस्य सत्वा
नोहं तेभ्योकरं नमः॥८॥ प्रमुंच धन्वनस्त्वमुभयोरार्त्न्योर्ज्याम्॥ याश्च ते हस्त इषवः
परा ता भगवो वप॥९॥ विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवां उत॥ अनेशन्नस्य या
इषवः आभुरस्य निषंगधिः॥१०॥ या ते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः॥ तयास्मान्वि
श्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज॥११॥ परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः॥ अथो
य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तं॥१२॥ अवतत्य धनुष्ट्वं सहस्राक्ष शतेषुधे॥ नि

॥८॥ शीर्ष्णेः स्यानामुखाञ्शिवोनःसुमनाभव ॥१३॥ नमस्तऽआयुधायानाततायधृष्ण
वे ॥ उभाभ्यामुततेनमोबाहुभ्यांतवधन्वने ॥१४॥ मानोमहान्तमुतमानोऽअर्भकंमा
नऽउक्षन्तमुतमानऽउक्षितं ॥ मानोवधीःपितरंमोतमातरंमानःप्रियास्तन्वोरु
द्ररीरिषः ॥१५॥ मानस्तोकेतनयेमानऽआयुषिमानोगोषुमानोऽअश्वेषुरीरिषः ॥
मानोवीरान्रुद्रभामिनोवधीर्हविष्मन्तःसदमित्त्वाहवामहे ॥१६॥ ॐ मस्त्रायक ॥
नमोहिरण्यबाहवेसेनान्येदिशांचपतयेनमोनमोवृक्षेभ्योहरिकेशेभ्यःपशूनांप
तयेनमोनमःशष्पिञ्जरायत्विषीमतेपथीनांपतयेनमोनमोहरिकेशायोपवी ॥८॥
तिनेपुष्टानांपतयेनमोनमो ॥१७॥ नमोबभ्लुशायव्याधिनेन्नानांपतयेनमोन

मोभवस्यहेत्यैजगतांपतयेनमोनमोरुद्रायाततायिनेक्षेत्राणांपतयेनमोनमः
सूतायाहन्त्यैवनानांपतयेनमो ॥१८॥ नमोरोहितायस्थपतयेवृक्षाणांपतयेन
मोनमोभुवन्तयेवारिवस्कृतायौषधीनांपतयेनमोनमोमन्त्रिणेवाणिजायक
क्षाणांपतयेनमोनमःउच्चैर्घोषायाक्रन्दयतेपत्तीनांपतयेनमो ॥१९॥ नमःकृ
त्स्नायतयाधावतेसत्वनांपतयेनमोनमःसहमानायनिव्याधिनऽआव्याधि
नीनांपतयेनमोनमोनिषङ्गिणेककुभायस्तेनानांपतयेनमोनमोनिचेरवेपरि
चरायारण्यानांपतयेनमो ॥२०॥ नमोवञ्चतेपरिवञ्चतेस्तायूनांपतयेनमोनमो
निषङ्गिणऽइषुधिमतेतस्कराणांपतयेनमोनमःसृकायिभ्योजिघांसद्भ्यो

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥श्री॥ मुष्णतां पतये नमो नमोसिमद्भ्यो नक्तंचरेभ्यो विकृन्तानां पतये नमः ॥२१॥ नमः
उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुंचानां पतये नमो नमः इषुमद्भ्यो धन्वायिभ्यश्च वो न
मो नमः आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नमः आयच्छद्भ्योस्यद्भ्यश्च
वो नमो नमः ॥२२॥ नमो विसृजद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च
वो नमो नमः शयानेभ्य आसीनेभ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो
॥२३॥ नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो अश्वेभ्योश्वपतिभ्यश्च वो नमो न
मः आव्याधिनीभ्यो विविध्यंतीभ्यश्च वो नमो नमः उगणाभ्यस्तृंहतीभ्यश्च
वो नमो ॥२४॥ नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च ॥९॥

वो नमो नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो ॥२५॥
नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्यो अरथेभ्यश्च वो नमो नमः क्षत्तृभ्यः
संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यो अर्भकेभ्यश्च वो नमः ॥२६॥ नमस्तक्षभ्यो रथका
रेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कर्मारेभ्यश्च वो नमो नमो निषादेभ्यः पुंजिष्ठेभ्यश्च
वो नमो नमः श्वनिभ्यो मृगयुभ्यश्च वो नमो ॥२७॥ नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमो
नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकंठाय
च ॥२८॥ नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरि
शयाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च ॥२९॥ नमो ह्रस्वाय च वामना

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१०॥ ये च नमो बृहते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय च संवृधे च नमो ऽग्र्याय च प्रथमाय च ॥३०॥ न
मः आशवे चाजिराय च नमः शीघ्र्याय च शीभ्याय च नमः ऊर्म्याय चावस्वन्याय च न
मो नादेयाय च द्वीप्याय च ॥३१॥ नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च
नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्याय च बुध्न्याय च नमः ॥३२॥ सोभ्याय च
प्रतिसर्याय च नमो याम्याय च क्षेम्याय च नमः श्लोक्याय चावसान्याय च नमः उ
र्वर्याय च खल्याय च नमो ॥३३॥ वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय च
नमः आशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चावभेदिने च नमो ॥३४॥ बिल्मिने च क ॥१०॥
वचिने च नमो वर्मिणे च वरूथिने च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च नमो दुन्दुभ्याय चा

हनन्याय च नमो ॥३५॥ धृष्णवे च प्रमृशाय च नमो निषङ्गिणे चेषुधिमते च नमस्ती
क्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च ॥३६॥ नमः स्रुत्याय च पथ्या
य च नमः काट्याय च नीप्याय च नमः कुल्याय च सरस्याय च नमो नादेयाय च वैशं
ताय च नमः ॥३७॥ कूप्याय चावट्याय च नमो वीध्र्याय चातप्याय च नमो मेघ्याय
च विद्युत्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च नमो ॥३८॥ वात्याय च रेष्म्याय च नमो वा
स्तव्याय च वास्तुपाय च नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च ॥३९॥
नमः शंगवे च पशुपतये च नमः उग्राय च भीमाय च नमो ऽग्रेवधाय च दूरेवधाय
च नमो हन्त्रे च हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय ॥४०॥ नमः शंभ

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥११॥ वायचमयोभवायचनमः शंकरायचमयस्करायचनमः शिवायचशिवतरायच ॥४१॥
॥ नमः पार्य्यायचावार्य्यायचनमः प्रतरणायचोत्तरणायचनमस्तीर्थ्यायचकूल्या
यचनमः शष्प्यायचफेन्यायच ॥४२॥ नमः सिकत्यायचप्रवाह्यायचनमः किंशि
लायचक्षयणायचनमः कपर्दिनेचपुलस्तयेचनमः इरिण्यायचप्रपथ्यायच ॥४३॥
॥ नमोव्रज्यायचगोष्ठ्यायचनमस्तल्प्यायचगेह्यायचनमोहृदय्यायचनिवेष्प्या
यचनमः काट्यायचगह्वरेष्ठायच ॥४४॥ नमः शुष्क्यायचहरित्यायचनमः पा ॥१२॥
ंसव्यायचरजस्यायचनमोलोप्यायचोलप्यायचनमऊर्व्यायचसूर्म्यायच
॥४५॥ नमः पर्णायचपर्णशदायचनमः उद्गुरमाणायचाभिघ्नतेचनमः आखि

दतेचप्रखिदतेचनमः इषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यश्चवोनमोनमोवः किरिकेभ्योदेवानांहृदयेभ्यो
नमोविचिन्वत्केभ्योनमोविक्षिणत्केभ्योनमः आनिर्हतेभ्यः ॥४६॥ द्रापेअंधसस्पतेदरिद्र
नीललोहित ॥ आसांप्रजानामेषांपशूनांमाभेर्म्मारोमोचनः किंचनाममत् ॥४७॥ इमारु
द्रायतवसेकपर्दिनेक्षयद्वीरायप्रभरामहेमतीः ॥ यथाशमसद्द्विपदेचतुष्पदेविश्वंपुष्टंग्रामेऽ
अस्मिन्ननातुरं ॥४८॥ यातेरुद्रशिवातनूः शिवाविश्वाहाभेषजी ॥ शिवारुद्रस्यभेषजीतया
नोमृडजीवसे ॥४९॥ परिनोरुद्रस्यहेतिर्वृणक्तुपरित्वेषस्यदुर्म्मतिरघायोः ॥ अवस्थिरामघव
द्भ्यस्तनुष्वमीढ्वस्तोकायतनयायमृड ॥५०॥ मीढुष्टमशिवतमशिवोनः सुमनाभव ॥ परमेवृक्ष
ऽआयुधंनिधायकृत्तिंवसानआचरपिनाकंबिभ्रदागहि ॥५१॥ विकिरिदविलोहितनम

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१२॥ स्तेऽअस्तु भगवः ॥ यास्ते सहस्रं हेतयोऽन्यमस्मन्निवपन्तु ताः ॥५२॥ सहस्राणि सहस्रशो बाह्वो
स्तव हेतयः ॥ तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥५३॥ असंख्याता सहस्राणि ये रु
द्राऽअधिभूम्यां ॥ तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥५४॥ अस्मिन्महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे
भवाऽअधि ॥ तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥५५॥ नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवं रु
द्राऽउपश्रिताः ॥ तेषां स० ॥५६॥ नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वाऽअधः क्षमाचराः ॥ तेषां
स० ॥५७॥ ये वृक्षेषु शष्पिञ्जरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥ तेषां स० ॥५८॥ ये भूतानामधि
पतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ तेषां स० ॥५९॥ ये पथां पथिरक्षयऽऐलबृदाऽआयुर्युधः ॥ ॥१२॥
तेषां स० ॥६०॥ ये तीर्थानि प्रचरन्ति सृकाहस्ता निषङ्गिणः ॥ तेषां स० ॥६१॥ ये ऽन्नेषु वि

विध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥ तेषां स० ॥६२॥ यऽएतावन्तश्च भूयांसश्च दिशो रुद्रा वितस्थि
रे ॥ तेषां स० ॥६३॥ नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये दिवि येषां वर्षमिषवः ॥ तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा
दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमोऽअस्तु ते नोऽवन्तु ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो य
श्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मः ॥६४॥ नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो येऽन्तरिक्षे येषां वात इषवः ॥ तेभ्यो दश प्राची
र्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमोऽअस्तु ते नोऽवन्तु ते नो मृडयन्तु ते यं
द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मः ॥६५॥ नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येषामन्नमिषवः ॥
तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमोऽअस्तु ते नोऽवन्तु ते नो मृडय
न्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मः ॥६६॥ ॥ ओम् ॥ ॥ वयं सोम व्रते तव मनस्त

Indira Gandhi National Centre for the Arts

॥ ३३ ॥ नुपुषिभ्भ नः ॥ भुजाव्रेतः सचेमहि ॥ ६ ॥ एष ते रुद्र भागः सह स्वस्राम्बिकया तं जुषस्व स्वाहैष ते
रुद्र भागः आखुस्ते पशुः ॥ ५७ ॥ अव रुद्रमदीमह्यव देवं त्र्यंबकं । यथा नो वस्यसस्करद्यथा नः
श्रेयसस्करद्यथा नो व्यवसाययात् ॥ ५८ ॥ भेषजमसि भेषजं गवेश्वाय पुरुषाय भेषजं । सुखं
मेषाय मेष्यै ॥ ५९ ॥ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय
मामृतात् ॥ ६० ॥ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पतिवेदनं । उर्वारुकमिव बंधनादितो मुक्षीय मामु
तः ॥ ६१ ॥ एतत्ते रुद्रावसं तेन परो मूजवतोतीहि । अवततधन्वा पिनाकावसः कृत्तिवासा अ
हिंसन्नः शिवोतीहि ॥ ६२ ॥ त्र्यायुषं जमदग्नेः कश्यपस्य त्र्यायुषं । यद्देवेषु त्र्यायुषं तन्नो ॥ ६३ ॥
अस्तु त्र्यायुषं ॥ ६० ॥ शिवो नामासि स्वधितिस्ते पिता नमस्ते अस्तु मा मा हिंसीः ॥ निवर्तया

९८
[illegible] ॥ ७ ॥ ॐ ॥ उग्रश्च
भीमश्च ध्वांतश्च धुनिश्च । सासह्वांश्चाभियुग्वा च विक्षिपः स्वाहा ॥ ८ ॥ अग्निं हृदयेना
शनिं हृदयाग्रेण पशुपतिं कृत्स्नहृदयेन भवं यक्ना । शर्वं मतस्नाभ्यामीशानं मन्युना म
हादेवमंतःपर्शव्येनोग्रं देवं वनिष्ठुना वसिष्ठहनुः शिंगीनि कोश्याभ्यां ॥ ९ ॥ उग्रं लोहिते
न मित्रं सौव्रत्येन रुद्रं दौर्व्रत्येनेंद्रं प्रक्रीडेन मरुतो बलेन साध्यान्प्रमुदा । भवस्य कंठ्यं
रुद्रस्यांतःपार्श्व्यं महादेवस्य यकृच्छर्वस्य वनिष्ठुः पशुपतेः पुरीतत् ॥ १० ॥ लोमभ्यः स्वा
हा लोमभ्यः स्वाहा त्वचे स्वाहा त्वचे स्वाहा लोहिताय स्वाहा लोहिताय स्वाहा मेदोभ्यः स्वाहा
मेदोभ्यः स्वाहा । मांसेभ्यः स्वाहा मांसेभ्यः स्वाहा स्नावभ्यः स्वाहा स्नावभ्यः स्वाहास्थ

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१४॥ भ्यः स्वाहास्थभ्यः स्वाहा मज्जभ्यः स्वाहा मज्जभ्यः स्वाहा ॥ रेतसे स्वाहा पायवे स्वाहा ॥ आयासा
य स्वाहा प्रायासाय स्वाहा संयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहोद्यासाय स्वाहा ॥ शुचे स्वाहा शो
चते स्वाहा शोचमानाय स्वाहा शोकाय स्वाहा ॥ तपसे स्वाहा तप्यते स्वाहा तप्यमानाय स्
वाहा तप्ताय स्वाहा घर्माय स्वाहा ॥ निष्कृत्यै स्वाहा प्रायश्चित्यै स्वाहा भेषजाय स्वाहा ॥ यम
ाय स्वाहान्तकाय स्वाहा मृत्यवे स्वाहा ॥ ब्रह्मणे स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा ॥ विश्वेभ्यो
देवेभ्यः स्वाहा द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहा ॥१०॥ ओम् ॥ ॥ वाजश्च मे प्रसवश्च मे
प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रावश्च मे श्रु ॥१४॥
तिश्च मे ज्योतिश्च मे स्वश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥१॥ प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च मे

सुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक् च मे मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च
मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२॥ ओजश्च मे सहश्च म आत्मा च मे तनूश्च मे शर्म च मे वर्म च
मेऽङ्गानि च मेऽस्थानि च मे परूंषि च मे शरीराणि च म आयुश्च मे जरा च मे यज्ञेन कल्प
न्ताम् ॥३॥ ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च मेऽम्भश्च मे जेमा च मे
महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा च मे वर्ष्मा च मे द्राघिमा च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे यज्ञेन
कल्पन्ताम् ॥४॥ सत्यं च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे विश्वं च मे महश्च मे क्रीडा च मे मो
दश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सूक्तं च मे सुकृतं च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥५॥ ऋतं
च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सु

॥१५॥ [illegible] ॥६॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
६ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥७॥
[illegible] ॥१५॥
[illegible]

गंचंमेस्व [illegible]
म् ॥११॥ [illegible]
[illegible] ॥१२॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥१३॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥१४॥ [illegible]
[illegible] ॥१५॥ [illegible]

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥९६॥ [illegible] मः इदं [illegible] सवित्रा [illegible] मः इदं [illegible] सरस्वत्यै [illegible] मः इदं [illegible] पूषा [illegible] मः इदं [illegible] बृहस्प
[illegible] मः इदं [illegible] न मम ॥ ९६ ॥ [illegible] मः इदं [illegible] वरुण [illegible] मः इदं [illegible] धाता [illegible] मः
इदं [illegible] त्वष्टा [illegible] मः इदं [illegible] [illegible] मः इदं [illegible] विश्वे [illegible] देवाः इदं [illegible] न मम
॥९७॥ पृथिवी [illegible] मः इदं [illegible] [illegible] मः इदं [illegible] द्यौ [illegible] मः इदं [illegible] मः इ
दं [illegible] नक्षत्राणि [illegible] मः इदं [illegible] [illegible] न मम ॥ ९८ ॥ [illegible] मः [illegible] इ
[illegible] [illegible] मः [illegible] [illegible] मः [illegible] वायु [illegible] मं
[illegible] मः [illegible] [illegible] [illegible] न मम ॥ ९९ ॥ [illegible] ॥९९॥
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मः [illegible] [illegible] [illegible]

॥ [illegible] ॥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] न मम ॥ १०० ॥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] प्राण [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] न मम ॥ १०१ ॥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] प्राण [illegible]
पृथिवी [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] न मम ॥ १०२ ॥
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
म ॥ १०३ ॥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
मः [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
मः [illegible] ॥

||१७|| दश ~~चमे एकादश चमे त्रयोदश चमे~~ पंचदश चमे सप्तदश चमे नवदश चमे एकविं
ऽशतिश्चमे त्रयोविंऽशतिश्चमे पंचविंऽशतिश्चमे सप्तविंऽशतिश्चमे नवविंऽशतिश्च
मे एकत्रिंऽशच्चमे त्रयस्त्रिंऽशच्चमे चतस्रश्चमेष्टौचमे द्वादश चमे षोडश चमे विंऽशति
श्चमे चतुर्विंऽशतिश्चमे अष्टाविंऽशतिश्चमे द्वात्रिंऽशच्चमे षट्त्रिंऽशच्चमे चत्वारिंऽश
च्चमे चतुश्चत्वारिंऽशच्चमे अष्टाचत्वारिंऽशच्चमे यज्ञेनकल्पंतां ||२४|| त्र्यविश्चमे त्र्यवीचमे दित्य
वाट्चमे दित्यौहीचमे पंचाविश्चमे पंचावीचमे त्रिवत्सश्चमे त्रिवत्साचमे तुर्यवाट्चमे तुर्यौ
हीचमे पष्ठवाट्चमे पष्ठौहीचमे उक्षाचमे वशाचमे ऋषभश्चमे वेहच्चमे अनड्वांश्चमे धेनुश्च
मे यज्ञेनकल्पंतां ||२५|| ||१७||

स्वाहा मुग्धाय वैनंशिनाय स्वाहा विनंशिन आंत्यायनाय स्वाहा आंत्याय भौवनाय स्वाहा भुवनस्य
पतये स्वाहा अधिपतये स्वाहा प्रजापतये स्वाहा इयं ते राण्मित्राय यंतासि यमन ऊर्जे
त्वा वृष्ट्यै त्वा प्रजानां त्वाधिपत्याय ||२८|| आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्
पतां चक्षुर्यज्ञेन कल्पतां श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्प

॥२७॥ तांमनोयज्ञेनकल्पतांवाग्यज्ञेनकल्पतांज्योतिर्यज्ञेनकल्पताम्॥ स्वर्यज्ञेनकल्प
पृष्ठंयज्ञेनकल्पतांयज्ञोयज्ञेनकल्पताम्॥ स्तोमश्चयजुश्चऋक्चसामचबृहच्चरथंत
रंच॥ स्वर्देवाऽअगन्मामृताऽअभूमप्रजापतेःप्रजाऽअभूमवेट्स्वाहा॥ २९॥ ७२॥
॥ ओंम्॥ स्वस्तिनइन्द्रोवृद्धश्रवाःस्वस्तिनःपूषाविश्ववेदाः स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअ
रिष्टनेमिःस्वस्तिनोबृहस्पतिर्दधातु॥ पयःपृथिव्यांपयऽओषधीषुपयोदिव्यं
तरिक्षेपयोधाःपयस्वतीःप्रदिशःसंतुमह्यं॥ विष्णोरराटमसिविष्णोःश्नप्त्रे
स्थोविष्णोःस्यूरसिविष्णोर्ध्रुवोसिवैष्णवमसिविष्णवेत्वा॥ ॥ अग्निर्देवतावातो
देवतासूर्योदेवताचंद्रमादेवतावसवोदेवतारुद्रादेवतादित्यादेवतामरुतोदेव ॥२८॥

ताविश्वेदेवादेवताबृहस्पतिर्देवतेन्द्रोदेवतावरुणोदेवता॥ ॥ द्यौःशांतिरंतरिक्षंशांतिःपृथि
वीशांतिरापःशांतिरोषधयःशांतिःवनस्पतयःशांतिर्विश्वेदेवाःशांतिर्ब्रह्मशांतिःसर्वं
शांतिःशांतिरेवशांतिःसामाशांतिरेधि॥ यतोयतःसमीहसेततोनोऽअभयंकुरु॥ शं
नःकुरुप्रजाभ्योऽभयंनःपशुभ्यः॥ ॥ ओंम्॥ ७॥ ॥ सद्योजातंप्रपद्यामिसद्यो
जातायवैनमोनमः॥ भवेभवेनातिभवेभवस्वमांभवोद्भवायनमः॥ वामदेवायनमोज्ये
ष्ठायनमःश्रेष्ठायनमोरुद्रायनमः॥ कालायनमःकलविकरणायनमोबलविकरणाय
नमोबलायनमोबलप्रमथनायनमःसर्वभूतदमनायनमोमनोन्मनायनमः॥ अघो
रेभ्योऽथघोरेभ्योघोरघोरतरेभ्यः॥ सर्वेभ्यःसर्वशर्वेभ्योनमस्तेऽअस्तुरुद्ररूपेभ्यः॥ ओंतत्पु

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१४॥ [illegible] ॥ ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः
सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम्
[illegible] ॥ इति श्रीरुद्राध्याये संपूर्णमस्तु ॥ ७ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
[illegible] लिखितं स्वार्थं परमार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १९०९ ॥ ॥

प०सं० ४७८६०

Indira Gandhi National
Centre for the Arts